

Bespreking van de Wet natuurbescherming

Deel 12 – Soorten die in het hele land schade veroorzaken

In Dier & Milieu 2018/1 stonden we stil bij de FBE, het faunabeheerplan en de WBE. Deze keer willen we dat vervolgen. Ik moet echter direct een correctie op het vorige artikel aanbrengen. In de laatste paragraaf schreef ik over het verplichte afschotplan. Ger van Hout attendeerde me erop dat dit bij amendement uit de wet is gehaald. Alleen tellingen zijn verplicht. Met dank aan Ger!.

Zwarte Kraai (foto: archief)

Aanwijzing landelijke schadesoorten

Het faunabeheerplan is de basis voor de uitvoering van een vrijstelling voor schadebestrijding, de verlening van ontheffingen voor faunabeheer en de uitoefening van de jacht.¹ Artikel 3.15 lid 1 van de wet regelt de vrijstelling van de verbodsbepalingen voor de 'landelijke schadesoorten', zoals zij vaak in het jargon worden genoemd. Het betreft soorten die ten aanzien van schade een provincie overschrijdend probleem zijn en alleen effectief bestreden kunnen worden wanneer grondgebruikers in alle provincies kunnen optreden. Artikel 3.15 lid 8 van de wet schrijft voor dat met Gedeputeerde Staten (GS) van alle provincies wordt over-

Kauw

legt voordat de soorten in de algemene maatregel van bestuur worden opgenomen. Dat overleg heeft plaatsgevonden en de volgende soorten zijn aangewezen: Canadese gans, houtduif, kauw, konijn, vos en zwarte kraai.²

Houtduif (foto: H. Peeters)

Criteria veroorzaakte schade

De zes genoemde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd (althans zij lopen niet dat gevaar) maar zij veroorzaken wel in het hele land schade. Bij deze soorten gaat het om belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren of schade aan flora of fauna. Deze criteria komen rechtstreeks uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.³

Canadese gans (foto: archief)

De Canadese gans veroorzaakt veel vraatschade aan gras en graan in de winter en aan gras, graan en groenten in het voorjaar en in de zomer. In 2010 werd de schade geschat op € 370.000,00 met een kans dat het in 2020 opgelopen is tot € 3 miljoen. Houtduif, kauw en zwarte kraai veroorzaken vraatschade, pikschade, krabschade en schade door vervuiling aan maïs, graan, verschillende soorten groenten en fruit, bloemen en zaaibedden in de bosbouw.

¹ Memorie van toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 33 348, nr. 3, blz. 164.

² Nota van toelichting bij Besluit natuurbescherming, Staatsblad 2016 383, blz. 67 en 68.

³ Nota van toelichting bij Besluit natuurbescherming, Staatsblad 2016 383, blz. 68.

⁴ Nota van toelichting bij Besluit natuurbescherming, Staatsblad 2016 383, blz. 69.

Vos (foto: archief)

De schade werd in 2013 geschat op € 6,6 miljoen per jaar bij houtduiven en € 13,7 miljoen per jaar bij kauw en zwarte kraai. Deze laatste twee soorten veroorzaken daarnaast ook veel schade door predatie van kuikens en jonge vogels. Konijnen veroorzaken vraat- en graafschade aan allerhande teelten; daarnaast brengen zij ziekten over op tamme konijnen. De omvang van de schade werd in 2013 geschat op € 6,3 miljoen per jaar. De schade die de vos veroorzaakt bestaat voornamelijk uit predatie van kippen, ganzen, eenden, konijnen en lammeren in buitenrennen; daarnaast brengen zij ziekten over, zoals hondsdolheid en vossenlintworm. De belangrijkste schade die de vos veroorzaakt is schade aan de fauna, door predatie van weidevogels ontwikkelt deze populatie zich negatief. De stand van de grutto is in Nederland al zeer kwetsbaar en gaat de laatste jaren verder achteruit. Ondanks wetenschappelijk onderzoek is er op korte termijn geen zicht op middelen of methoden die de omvang van genoemde populaties effectief kunnen beperken.⁴

Samengevat wordt de totale schade van deze zes soorten geschat op bijna € 27 miljoen per jaar.

Overigens kunnen Provinciale Staten (PS) ook andere soorten aanwijzen die in geval van schade door de grondgebruiker mogen worden bestreden. De criteria zijn gelijk aan de aanwijzing van de landelijke soorten. Zie artikel 3.15 lid 3 en volgende van de wet. PS kunnen altijd in specifieke gevallen (maatwerk) aan grondgebruikers vrijstelling verlenen voor schadebestrijding van de zes landelijke soorten of voor NIET landelijk aangewezen soorten.

Grondgebruiker bevoegd

De zes landelijke schadessoorten worden genoemd in artikel 3.1 Besluit natuurbescherming. De Minister heeft in artikel 3.1 lid 1 en 2 Regeling natuurbescherming bepaald dat de *grondgebruiker* tot bestrijding van deze zes soorten bevoegd is. Het faunabeheerplan regelt welke handelingen door de grondgebruiker gebruikt mogen worden bij deze vorm van schadebestrijding. Artikel 3.15 lid 5 van de wet, 3.1 lid 3 van 3.2 van de regeling zeggen er iets over maar noemen NIET de handelingen zelf. Daarvoor moeten we zijn in het vastgestelde faunabeheerplan. De grondgebruiker kan bij schriftelijke en gedagtekende *toestemming* de uitoefening van zijn bevoegdheden toestaan aan de WBE of aan anderen. Zie artikel 3.15 lid 7 van de wet.

Konijn

In de Flora- en faunawet (artikel 6 Besluit beheer en schadebestrijding dieren) was ook een schriftelijke toestemming van de grondgebruiker vereist voor het betreden van zijn gronden om schadebestrijding uit te voeren. Deze verplichting is niet meegenomen naar de Wet natuurbescherming. Het onbevoegd betreden van percelen kan een conflict opleveren met artikel 461 Wetboek van Strafrecht.

Met dank aan Gerrit Hobbelinek, Ger van Hout en Henk de Man.

Tekst:

Henri Madern, politie, Eenheid Den Haag, tel. 06-55823185, e-mail: henri.madern@politie.nl

De belangrijkste schade die de vos veroorzaakt is schade aan de fauna, door predatie van weidevogels

